

dat ze hier in 't kort aan de Krabbe vervoe-
gen sal en misschien ook de puntte van de
Nes d'welke ook deselve bewegingen
cours als de Middelpaatje doet begint te
nemen. Eyndlijk aangaande de droogtens:
al wat tusschen een zulken geel-linie beslo-
ten leid is [sinds 1688] aangegroeid; en
tussen een linie van zulke rozue kleur is
afgenomen. Rotterdam, AD ½ den 4 [= 12
april] des 1696.

Verdere ontwikkelingen

Uiteindelijk kon Rotterdam de plannen tot verbetering van de Maasmond niet realiseren. In 1698 wist Delft met succes de plannen inzake de afdamming van het Staaldiep voorlopig te voorkomen.³¹ Pas in 1727-1728 werd dit plan alsnog verwezenlijkt. Van de Rotterdamse plannen uit 1699 ter verbetering van de bevaarbaarheid van de Maasmond werd alleen het opwerpen van een stuifdijk op De Beer uitgevoerd.³² De Rotterdamse ambities waren beduidend hoger dan mogelijk was. Twee jaar voordat Ancelin zijn Maaskaarten vervaardigde, maakte hij een inspectie reis naar Gelderland in verband met de plannen van de Staten-Generaal tot verbetering van de grote rivieren.³³ De splitsing van de Rijn in Waal en Nederrijn voldeed niet omdat laatstgenoemde te weinig water kreeg en vervolgens verzandde. Later wilde men om militaire redenen die splitsing verbeteren. Na eindeloos overleg tussen de diverse besturen met verschillende belangen ging de Raad van State in 1698 akkoord met plannen van Gerard Passavant en Hendrik Linden. Zij waren voorstanders van een integrale aanpak voor rivierverbete-

ring en stelden voor om kaarten van de grote rivieren te maken en de loop ervan jaarlijks te volgen. Daarmee lanceerden zij dergelijke ideeën dertig jaar vóórdat Cruquius er mee op de proppen kwam.³⁴ Als directe maatregel stelden Passavant en Linden onder meer voor om een kanaal te graven. Toch werden de werken niet aangevat omdat een aantal steden, waaronder Rotterdam, zich hiertegen verzette.³⁵ De oppositie kon de werkzaamheden opnieuw een aantal jaren traineren, maar nadat Lodewijk XIV in 1701 het grondgebied van het huidige België had bezet, werd het Pannerdens Kanaal in 1706-1707 alsnog gegraven. Inmiddels was Ancelin een gewaardeerd vertegenwoordiger van een Rotterdamse commissie geworden die een inspectie reis naar Gelderland maakte.³⁶ Ook bij dit project kon Rotterdam de Staten niet van zijn visie overtuigen en werd het Pannerdens Kanaal gerealiseerd. Nadien bleven beheer en onderhoud van de rivierdijken zelf bij de desbetreffende waterschappen, maar de Staten van Holland en West-Friesland trokken steeds meer het beheer van de buitendijkse riviervakken naar zich toe. Voor de Hollandse waterstaatswerken werd daartoe een aantal commissies in het leven geroepen, waaronder ook een voor de gewestelijke zorg voor de rivieren. Het totaal van de commissies van de Staten van Holland en de Gecommitteerde Raden samen kan worden beschouwd als de 'Hollandse waterstaatsdienst'. Om een beter overheidsingrijpen in de waterstaat mogelijk te maken, liet de provinciale overheid steeds meer rivierkaarten produceren.³⁷ Deze toenemende concentratie werd in 1754 bekroond met de